

## Korku

*Geçen zaman silen, bulandıran, eksilten zaman.  
Tarihi anımsayamıyorum: 1998, 1999 olabilir; daha  
önce, sonra da. Yer belli: İstiklâl caddesine bakan  
çalışma odam. Vesilenin gerekçesini unutmuşum: Bizi  
aynı masanın etrafında buluşturanın kim olabilirdi,  
sanıyorum Sanat-Mimarî-Şiir üçgeninde bir kapalı  
oturum. Konuşmalar kayda alındı, kayıtların başına  
'kaza' geldiği aylar sonra ortaya çıktı. Otuz karelik  
'compact'ın baskısı, kâğıtlarımın arasına karışmış.  
Fotoğrafları kim çekmişti? Belki Samih Rifat —*

## Fear

*Time in passing wipes out, blurs, diminishes time.  
Can't remember which year it was, 1998 or 1999,  
before that, or later. No question about the location, though:  
it was my office overlooking Istiklal Street. Must've forgotten why  
we had met: who could've got us to sit at the same table for what  
I remember as a closed session on the triangle of Art, Architecture and Poetry.  
Our conversations were recorded, the "accident" that befell them  
was revealed months later. Then, a compact print of thirty photos  
mixed up with my papers came to light.  
Who had taken them? Samih Rifat, perhaps ---*



kayıtlar silinmiş, belleğim ceplerinden  
birinde saklayacağını saklamış: Üst sıra,  
soldan sonuncu sağdan ilk karede neden  
gülerek dinliyor beni Turgut Cansever, hiç  
bir ayrıntısını unutmamışım konuşmanın.  
Konu Bodrum'daki Ertegün evine gelmiş,  
Ömer yüzünü sağ eline yaslamış, ben elimde  
külü uzayan sigaram pür dikkat dinlemişiz  
o çift kanatlı görkemli evi ayağa dikişinin  
hikâyesini, neden sonra parantezi açmışım —

recordings deleted, a pocket in my memory  
had saved whatever it would: in a top row  
photo, last from the left, first from the right, why  
is Turgut Cansever laughing as he listens to me,  
I recall every bit of detail in the conversation.  
The topic shifts to the Ertegün residence in Bodrum,  
Ömer, leaning his face on his right hand, I with my cigarette  
gathering ash all along, we listen, in pure attention,  
to the story how that magnificent, double-winged mansion was erected,  
much later I open a parenthesis —

açmıştım: 1975 yazı, Hüsnü Göksel beni öğle yemeğine çağırıyor eve, malûm Ertegün'lerin damadı, 1946'da Münir Ertegün'ün cenazesini Missouri gemisi getirdiğinde rıhtımdakilerin arasında, ülke şaşkın, cami mahyasına ışıklı Welcome yazısı yerleştirilmiş, ileride, kerhane duvarına İngilizce "Denizciler Hoşgeldiniz" ibaresi iliştilmiş, solcu öğrenciler ve aydınlar nümayişler —

had opened one: the summer of 1975, Hüsnü Göksel asks me over to lunch at his home, son-in-law of the Ertegün family, he was there in the crowd on the seafront when Münir Ertegün's remains were delivered by the battleship Missouri in 1946, to a country bewildered, with bright WELCOME lights strung between two minarets of a mosque, farther away, a sign pinned on a brothel wall, "Welcome to the Sailors" in English, students, intellectuals from the left demonstrating in protest —

O günlerde yazıyor “Missouri”yi Dağlarca,  
*Sivaslı Karınca*’ya girecek bahtsız bir şiir,  
“Sen bir gemi, mavi İstanbulumun sularında”  
diye başlıyor ve bahtsızlığı şuradan belli ki,  
şair bir tek suyun üzerindeki cismi görmüş,  
o seferin suyun altındaki ağır kirlî gövdesini  
seçememiş — aradan bir on yıl daha geçecek,  
Fazıl Hüsnü’yü güverteye konuşlandıracak  
Ece ve kısa fasılalarla top ateşine tutacak —

Dağlarca writes his “Missouri” in those days,  
an ill-starred poem that would find its way into his *Sivaslı Karınca*,  
“You, a ship on the waters of my blue Istanbul,”  
its haplessness obvious from the opening line,  
since the poet only saw the object on the surface,  
but failed to spot the massive, filthy hull,  
the underlying substance of that voyage—another decade would go by  
before Ece sets Fazıl Hüsnü on the deck,  
and with short intervals, keeps him under artillery fire —

1987, *Gergedan* günleri, Cemal Süreya ile her ay Kıyı-Bucak söyleşiyorlar, bir defasında sözü oraya getiriyor: “Missouri Zırhlısı Türkiye’yi özellikle *Şiir*’i (Dağlarca’nın tarih düşürdüğü ünlü bir Missouri şiiri vardır) ve *Resim*’i (Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun da Missouri resmi) tam da ortadan ikiye bölmüştür!” — taşkın yorum mu, belki; ikisi kâğıt üstüne siyah sepyamsı guaş, ikisi yağlıboya dört Missouri resmi var Bedros’un, bir bakıma o da ortasından ikiye bölmüş zırhlıyı —

1987, *Gergedan* days, in monthly Kıyı-Bucak conversations with Cemal Süreya, Ece once found a way to broach the subject: “The battleship Missouri split Turkey apart, in particular Poetry (Dağlarca’s famous “Missouri”, marked the date of the visit), but also Art (Bedri Rahmi Eyüboğlu’s Missouri painting), split it apart, right in the middle!” — an intemperate comment? Perhaps; but Bedros, who in fact had four works on the Missouri, two black sepia-like gouaches on paper and two oil paintings, he too, in a way, split apart the battleship right in the middle —

Hoşuna gidiyor Ömer'in, söylediklerim: Ece'ye pek toz kondurmazdı, ufak tefek itişseler de, ama Turgut beyin yüzüne yayılan geniş gülümsemenin nedeni bambaşka: Yemek sonrası evi gezdirmek istemişti Selma hanım, kendi eliyle özenerek döşemişti evi tepeden tırnağa, bir salondan ötekine, odadan odaya geçeduralım, kimin çekmezdi, dikkatimi çekmişti neredeyse her köşeye yerleştirilmiş devekuşu yumurtaları, sordum, bilmiyordum —

Ömer looks pleased with what I'm saying: despite minor quibbles with Ece, he'd never let anyone find fault with him, but the broad smile on Turgut Bey's face has appeared for a completely different reason: after lunch Selma Hanım had offered to take us around the house, furnished lovingly with a personal touch from top to bottom. As we were led through one salon after another, and other rooms in succession, I was curious (who wouldn't be) about the ostrich eggs placed almost in every corner, so I asked, had no idea —

bekletilen devekuşu yumurtasının özü çözülür,  
çürüme evresinde yaydığı koku uzaklaştırmış  
mekândan örümcekleri: Bodrum yazının  
sıcağında cirit attıkları için, araknofob  
Selma hanıma çözümünü meğher Turgut bey  
önermiş — ben ki kendimi insandan çok  
örümcek saydım öteden beri, yarı şaka  
takılıyorum usta mimara: “Enis bey”  
diyor, “pirimiz Sinan'dan öğrendik  
bunu biz: Selimiye'nin içini ağların  
kaplamasını önlemek amacıyla o  
kullanmış Ortodoks kiliselerinin  
çoğunda rastladığı yumurtaları,  
“kıskanç oluyor bütün mimarlar” diye  
sürdürüyorum takılmayı: “İnsan elinden  
çıkma hiçbir yapı örümcek ağı ölçüsünde  
yaklaşmamıştır mutlak geometriye” –

when stored, the yolk of an ostrich egg dissolves,  
begins to rot, releasing a smell that drives out spiders. They run wild  
in the summer heat of Bodrum, so it was Turgut Bey who offered  
this solution to Selma Hanım, an arachnophobe — I, who have  
thought of myself as an arachnid rather  
than a human being for as long as I can remember,  
tease the expert architect, half jokingly: “Enis Bey,”  
he responds, “we've learned this from Sinan, our supreme master.  
To keep the interior free of cobweb in the Selimiye Mosque,  
it was he who made use of ostrich eggs  
that he'd come across in most Orthodox churches.”  
“Architects are all jealous creatures,”  
I continue, teasing, “nothing man-made  
has ever come close to absolute geometry  
on the same scale as a cobweb” —



işte  
o an gülümsemesi donuyor Turgut Cansever'in,  
bir, ola ki iki sonraki fotoğraf karesinde  
büyük bir ciddiyet içinde doğrulamaya  
koyuluyor söylediğimi, Allah'ın doğada  
yarattığı her düzenin, her yapının, her  
kurgunun yetkin, tümel, eksiksiz olduğunu  
çeşitli örnekler üzerinden kanıtlamaya  
girişiyor, Ömer ve ben, iki safkan imansız,  
saygıyla dinliyoruz –

that very instant Turgut Cansever's smile freezes up,  
in the next photo or two, he has already commenced  
affirming my statement with great solemnity,  
trying to prove with multiple examples that every kind of order,  
structure, every construct created in nature by God  
is perfect, universal and complete.  
Ömer and I, both thoroughbred unbelievers,  
listen to him respectfully —

Onlar gittiler, sıra bana geldi. Fotoğraflara bakıyorum, artık üçümüzün arasında kunt, bölünmez bir sessizlik dolaşıyor, zamanın içine dalıyorum korkusuz bir girdap işçisi gibi, kafam insan kafası, gövdem iki değil, dört değil sekiz kollubacaklı, salgı ipimin bir ucu bana bağlı hâlâ, mekik, evet mekik dokuyorum seçtiğim noktaların arasında — 1975’de aklıma gelir miydi, hayat karşıma bir araknofob çıkardı, yatağımızın başucunda kilise çıkışlı armalı dövmeli koca bir yumurta, burnum koku almıyor, korkuyorsam bir tek tamamlayamam diye kırılğan ipek ağımı.

they're all gone now, it's my turn next. I look at the photos, what moves amongst us now is solid, indivisible silence, I plunge into time like a fearless workman in a swirl, my head a human head, my body with eight arms and legs, not two or four, one end of my secretive silk still attached to me, I'm spinning, yes, spinning my weft between my chosen points — how could I have known in 1975 — life had me cross paths with an arachnophobe, at our bedside now stands a huge egg with ecclesiastic stamp and seal, I have no sense of smell, if I fear, it's only because I might not finish weaving my fragile web of silk.

A poem by Enis Batur translated from Turkish by Saliha Paker.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> *About the poem*: “Korku” was published in *Yanık Dîvan, Dramatik Şiirler 2010-2016*, Kırmızı Kedi, İstanbul, 2016. p.25-34. *About the translation*: “Fear” was translated by Saliha Paker, at the 12th Cunda International Workshop for Translators of Turkish Literature, 2-7 September, 2016, DAM. *Translator’s note on the names mentioned in the poem*: Samih (Rifat), art curator, photographer, writer, a close friend of Enis Batur, who died in 2007; Turgut Cansever, architect, and Ömer Uluç, painter, both renowned individuals; Münir Ertegün, Turkish ambassador to the USA during the Second World War, who died in Washington DC in 1944; Hüsnü Göksel, his son-in-law, Medical Professor, and Selma Hanım, his daughter; Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ece Ayhan and Cemal Süreya, foremost poets of the time; Bedri Rahmi Eyüboğlu (nickname Bedros), famous painter and poet; Sinan (1489-1588), considered the greatest of Ottoman architects. *Gergedan*, arts magazine brought out by Enis Batur and friends (1987-1988).